

**Handläggare**  
Emma Westin  
Telefon: 08-508 25 162  
Marie Haesert  
Telefon: 08-508 25 086

**Till**  
Socialnämnden  
2019-08-20

## **Motion om att införa en haverikommission gällande mäns våld mot kvinnor**

Svar på remiss av motion från Fi Stockholm dnr. KS  
2019/655

### **Förvaltningens förslag till beslut**

Socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på motion från (Fi) om att införa en haverikommission gällande mäns våld mot kvinnor.

Lena Lundström Stoltz  
förvaltningschef

Gunilla Ekstrand  
avdelningschef

### **Sammanfattning**

Kommunstyrelsen har till socialnämnden för yttrande remitterat motion (2019/655) av Anna Rantala Bonnier och Sissela Nordling Blanco båda (Fi) om att införa en haverikommission gällande mäns våld mot kvinnor. Motionärerna föreslår att staden inför en haverikommission gällande mäns våld mot kvinnor med uppdrag att förebygga, utreda och föreslå förbättringar för att stoppa mäns våld mot kvinnor.

Förvaltningen delar motionärernas syn på att det är en angelägen fråga och en viktig målgrupp att arbeta med. Det finns idag ett antaget program i Stockholms stad mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Programmets mål innefattar att förebygga, upptäcka, utreda och åtgärda våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Förvaltningen anser att det är viktigt att fortsätta utveckla det arbete som redan pågår i Stockholms stad. Några av de insatser som bedrivs är de Relationsvåldsteam och Relationsvåldscentrum som vänder sig till invånare som utsätts för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck samt till våldsutövare. Det pågår även ett arbete med att höja kunskapen om våld i nära relationer och

hedersrelaterat våld och förtryck inom stadens verksamheter. Genom de befintliga insatserna anser förvaltningen att behoven som beskrivs i motionen kan tillgodoses.

### **Bakgrund**

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat motion (2019/655) av Anna Rantala Bonnier och Sissela Nordling Blanco, båda (Fi) om att införa en haverikommission gällande mäns våld mot kvinnor

Remisstiden sträcker sig fram till den 30 augusti 2019. Motionen har även skickats på remiss till Stadsledningskontoret, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 14 augusti 2019. Funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den 15 augusti 2019.

### **Ärendet**

(Fi) har lämnat en motion (2019/655) av Anna Rantala Bonnier och Sissela Nordling Blanco om att införa en haverikommission gällande mäns våld mot kvinnor till socialnämnden. Motionärerna yrkar på att staden inför en haverikommission gällande mäns våld mot kvinnor med uppdrag att förebygga, utreda och föreslå förbättringar för att stoppa mäns våld mot kvinnor. De menar att det finns en kunskapsbrist inom socialtjänst, polis och sjukvård kring hur dessa insatser kan samverka för att kunna ge rätt hjälp till våldsutsatta kvinnor och att samhället som helhet måste agera för att förebygga våldet. Motionärerna yrkar därmed på att staden bör införa en haverikommission som kan se över och utreda var det brister, hur samarbetet mellan olika samhällsinstanser sett ut i de fall där våldet fått dödligt utfall och vilka ytterligare åtgärder som krävs.

Vidare menar motionärerna att haverikommissionen behöver ta ett helhetsgrepp när det gäller våldsutsatta kvinnors livssituation, inklusive tillgången till en egen bostad och andra faktorer som påverkar möjligheten att fortsätta leva sitt liv utan fortsatt våld.

### **Jämställdhetsanalys**

Världshälsoorganisationen (WHO) konstaterar i en rapport 2013 att kvinnor är en utsatt grupp i samhället. I majoriteten av våldsrelaterade fall som rör vuxna människor är offret en kvinna och våldet utövas av en eller flera män, det sambandet stärks alltmer ju grövre våldet är. Våld förekommer i alla åldrar och i alla samhällsgrupper och är ungefär lika vanligt i samkönade som i heterosexuella relationer.

Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck syftar till att våldet utövas av någon närstående, vilken kan vara vem som helst som personen har en nära och förtroendefull relation till. Det kan vara en make/maka, partner, sambo, pojk- eller flickvän. Det kan också vara en förälder, syskon, barn eller andra släktingar men även vara andra personer som du har en nära relation till som exempelvis en personlig assistent. När det gäller hedersrelaterat våld och förtryck är det flickor och kvinnor som drabbas hårdast men våldet och förtrycket riktas också mot transpersoner, pojkar och unga män.

Baserat på ovanstående fakta inkluderar Stockholms stad samtliga medborgare i arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Detta för att inte riskera att missa en stor del av befolkningen som kan vara utsatta eller riskerar att utsättas för våld.

### **Förvaltningens synpunkter och förslag**

Socialförvaltningen delar motionärernas synpunkt om att våldet behöver förebyggas och att området behöver uppmärksammas. Stockholms stads program syftar till att förebygga våldet, ge stöd och skydd till våldsutsatta samt till att medarbetarna i staden ska ha kunskap om vilka åtgärder som våldsutsatta och våldsutövare kan vara i behov av.

*Programmets övergripande mål lyder:*

- Alla våldsutsatta ska få stöd och skydd utifrån sina behov och att våldsutövare ska erbjudas stöd för att sluta utöva våld.
- Stockholmare och medarbetare i stadens verksamheter ska veta vart man ska vända sig om man känner oro för eller får kännedom om att någon utsätts för våld.
- Medarbetare i stadens verksamheter ska arbeta våldsförebyggande utifrån ett normkritiskt förhållningssätt.

Stockholms stad har utöver programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck särskilda uppdrag i Budget 2019 för att förebygga och åtgärda våldet.

*Några exempel på Stockholms stads särskilda uppdrag är:*

- Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden fortsätta sprida arbetet med mentorer i våldsprevention.
- Socialnämnden ska tillsammans med SHIS Bostäder utveckla arbetet med att kunna tillgodose behovet av genomgångsbostäder för målgruppen våldsutsatta som tvingas flytta.
- Socialnämnden ska säkerställa likvärdig tillgång till skyddat boende för personer som utsätts för våld i nära relation, oavsett kön eller könsidentitet.
- Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla sociala stödinsatser för att långsiktigt stärka personer som har blivit utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, gärna i samarbete med civilsamhället.
- Socialnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna i arbetet med att utveckla metoder för att hitta våldsutsatta, höja kunskapen om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck inom stadens verksamheter.

Motionen nämner både Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt de nya Relationsvåldscentrumen (RVC) som öppnats, dit personer som blir utsatta för våld eller våldsutövare som vill få hjälp kan vända sig. Motionen nämner även att medarbetare i staden fått kompetenshöjning. Motionärerna menar dock att mer måste göras. De nya RVC som staden öppnat har drivits i snart ett år. Det anordnas kompetenshöjande insatser för medarbetare och fram till idag har närmare 4 000 medarbetare i staden gått de utbildningar som socialförvaltningen erbjuder. Desto fler medarbetare som tar del av utbildningen desto bättre förutsättningar finns för att hantera dessa former av ärenden. Det är en hög personalomsättning och det behövs kontinuerliga utbildningar samt lättillgänglig kunskapspåfyllnad. För att ytterligare tillgängliggöra kunskap sprider staden information om de webbaserade utbildningarna som finns att ta del utav.

Utöver RVC erbjuder staden ytterligare insatser för att kunna möta våldsutsattas och våldsförövares behov av stöd och vård. Några syftar till att stärka samarbetet och informationsöverföring mellan organisationer och myndigheter.

*Exempel på dessa plattformar och insatser:*

- *Relationsvårdsteam* – Inom socialtjänstens myndighetsdel finns det relationsvårdsteam (RVT). Dessa team vänder sig till invånare som utsätts för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck samt till våldsutövare.
- *Origo Resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld* – Ett samarbete mellan kommunerna i Stockholms län, Polismyndigheten i Stockholms län och Region Stockholm. Origo består av ett team med bland annat kuratorer, polis och barnmorska. Det är Sveriges första myndighetsgemensamma resurscentrum som har fokus på ungdomar som lever i en hederskontext. Till Origo kan också yrkesverksamma som arbetar med ungdomar vända sig.
- *Skyddade boenden* – Finns det ett behov av att lämna hemmet har Stockholms stad fyra skyddade boenden och de är anpassade för olika former av våldsutsatthet. Det finns skyddade boenden för personer som utsätts för våld i nära relationer med medföljande barn samt för personer som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Skyddade boende erbjuder dessutom samhällsinformation, stöd i rättsprocesser samt möjlighet till samtalsstöd.
- *Idéburna organisationer* – År 2019 fördelade socialnämnden drygt 13 miljoner kronor i föreningsbidrag till idéburna organisationer som arbetar med våldsutsatta personer och/eller våldsutövare. Föreningar som fick pengar var bland andra Kvinnors nätverk, Kvinnors rätt, Unga kvinnors värn, Glöm aldrig Pela och Fadime (GAPF) och Stiftelsen manscentrum.

För att underlätta tillgången till en egen bostad för våldsutsatta finns ett system med förturslägenheter, det finns även Stiftelsen hotellhem (SHIS) där våldsutsatta erbjuds tillfälligt boende.

Förutom upprättad samverkan på lokal nivå är Stockholms stad en samverkanspart i *Operation Kvinnofrid* (OPK). OPK är en samverkansplattform mot våld i nära relationer där samtliga av Stockholms läns kommuner, Polisen, Länsstyrelsen i Stockholm, Kriminalvården och Region Stockholm ingår. OPK är till för personer som är våldsutsatta eller våldsutövare och som vill ha information om var det går att vända sig för att få stöd och hjälp i Stockholms län.

Förvaltningen anser att frågan som motionen behandlar är angelägen. Personer som blivit utsatta för våld är en sårbar målgrupp som har rätt till stöd och hjälp. Som beskrivits ovan har staden flera verksamheter som tar emot och ger stöd både till våldsutsatta och till våldsutövare. Förvaltningen bedömer att det är viktigt att fortsätta utveckla det arbete som redan pågår. Samtidigt vill förvaltningen uppmärksamma på möjligheten att framföra klagomål och anmäla fel och brister inom socialtjänsten till Inspektionen för vård och omsorg IVO.

Förvaltningen anser att behoven som beskrivs i motionen kan tillgodoses inom befintligt utbud och föreslår att nämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

### **Bilaga**

1. Motion om att införa en haverikommission gällande mäns våld mot kvinnor, KS 2019/655.
2. Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.
3. Förteckning över idéburna organisationer som arbetar för att motverka våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck som beviljats medel.